

КОНВЕНЦИЈА О САРАДЊИ НА ЗАШТИТИ И ОДРЖИВОЈ УПОТРЕБИ РИЈЕКЕ ДУНАВ

(КОНВЕНЦИЈА О ЗАШТИТИ РИЈЕКЕ ДУНАВ)

Преамбула

Уговорне стране

Одлучне у чврстој намјери да појачају водопривредну сарадњу на подручју заштите и употребе вода;

Забринуте због појаве и опасности од неповољних посљедица, на краћи или дужи рок, промјена стања у водотоцима слива Дунава по околину, привреду и добробит подунавских држава;

Наглашавајући хитну потребу за јачим националним и међународним мјерама за спречавање, контролу и смањење знатних неповољних прекограничних посљедица испуштања опасних материја и хранљивих материја у водену околину у дунавском сливу, уз посвећивање потребне пажње и Црном мору;

Препоручујући већ предузете мјере на националном нивоу у подунавским земљама, на билатералном и мултилатералном нивоу сарадње, као и веч раније предузета настојања у склопу процеса унутар КЕСС-а, од стране Економске комисије УН за Европу и Европску заједницу, у циљу унапређења сарадње на билатералној и мултилатералној сарадњи ради спречавања и контроле прекограничних загађења, одрживог управљања водама, рационалне употребе и очувања водних ресурса;

Позивајући се посебно на Конвенцију о заштити и употреби прекограничних водотока и међународних језера од 17. марта 1992. као и на постојећу билатералну и мултилатералну сарадњу међу подунавским државама, која ће се наставити и узети у обзир у склопу сарадње свих подунавских држава, и указујући такођер на Конвенцију о заштити Црног мора од загађивања до 21. априла 1992.

Тежећи трајном побољшању и заштити ријеке Дунава и вода у његовом сливу, посебно у прекограничном контексту, и одрживом управљању водама, водећи рачуна о интересима подунавских земаља у подручју употребе вода, а истовремено придоносећи заштити морске околине Црног мора;

Споразумјеле су се како слиједи:

ДИО I.

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

ДЕФИНИЦИЈЕ

За потребе ове Конвенције:

а) »Подунавске државе« значи суверене државе на чијем се подручју налази значајан дио хидролошког слива ријеке Дунава. Значајним дијелом слива сматра се више од 2000 км² укупног хидролошког слива.

б) »Слив« ријеке Дунава значи хидролошки слив на подручјима уговорних страна.

ц) »Прекогранична посљедица« значи било какву непожељну посљедицу по ријечну околину, која произлази из промјена стања вода изазваних људским дјеловањем и која се протеже ван подручја под јурисдикцијом једне од уговорних страна. Такве промјене могу утицати на живот и имовину, безбједност објеката или на акватички екосистем.

д) »Опасне материје« значи материје које имају токсично, канцерогено, мутагено, тератогено или биоаккумулативно дјеловање, посебно материје које су постојане и имају значајан штетан утицај на живе организме.

е) »Материје опасне по воду« значи материје чија је потенцијална опасност по водне ресурсе изузетно висока, тако да руковање таквим материјама захтијева посебне превентивне и заштитне мјере.

ф) »Тачкасти и распршени извори загађивања вода« значи изворе полутаната и храњивих материја које доспијевају у воду из локално утврђених испуста (тачкасти извори), било на тај начин што су широко растррти по површини слива (распршени извори).

г) »Водни биланс« значи однос који карактерише природно кретање вода неког слива с обзиром на његове компоненте (падавине, испаравање, површинско и подземно отицање). Томе се прикључује и додатна компонента ефеката изазваних људским дјеловањем као посљедица употребе воде, која утиче на квалитет вода.

х) »Везани подаци« значи сажете податке изведене из водног биланса на узводном подручју, у мјери у којој су релевантни као улазна информација за израду водног биланса у низводном подручју, или за општи водни биланс ријеке Дунава. У том обиму везни подаци обухваћају компоненте водног биланса свих значајних прекограничних водотока у сливу Дунава. Везни подаци односе се на профиле прекограничних водотока тамо гдје они означавају, пресијецају, или се налазе на граници између уговорних страна.

и) »Међународна комисија« значи организацију установљену чланом 18. ове Конвенције.

Члан 2.

ЦИЉЕВИ И ПРИНЦИПИ САРАДЊЕ

1. Уговорне стране тежиће постизању циљева одрживог и праведног управљања водама, укључујући очување, побољшање и рационалну употребу површинских и подземних вода у сливу колико год је то могуће. Надаље, уговорне стране подузеће све потребно за ограничавање опасности услијед незгода које укључују материје опасне по воду, опасности од поплава и леда на Дунаву. Надаље, настојат ће дати допринос смањењу оптерећења загађења Црног мора из извора у сливу.

2. Уговорне странке, у складу са одредбама ове Конвенције, сарађиваће у основним питањима водног управљања и предузимати одговарајуће законске, административне и техничке мјере да би се барем одржало или побољшало стање околине и квалитет воде Дунава и осталих вода у сливу, и спријечиле и по могућности смањиле непожељне посљедице и промјене које се јављају или које би се могле појавити.

3. У ту сврху уговорне ће странке, водећи рачуна о хитности' предузимања мјера за ублажавање загађења вода и о рационалној, одрживој употреби вода, утврдити потребне приоритете и јачати,

ускладивати и координисати предузете и планиране мјере на националном и међународном нивоу у цијелом подунављу с циљем одрживог развоја и заштите околине ријеке Дунава.

Овај је циљ нарочито усмјерен на обезбјеђивање одрживе употребе водних ресурса за комуналне, индустријске и пољопривредне сврхе као и на очување и обнављање екосистема и задовољавање осталих потреба које се тичу јавног здравља.

4. Принцип »загађивач плаћа« и принцип »предострожности« представљају основ свих мјера за заштиту Дунава и вода у његовом сливу.

5. Водопривредна сарадња мора бити оријентисана на одрживо управљање водама, то јест на критерије стабилног, еколошки сигурног развоја који су у исто вријеме усмјерени на сљедеће:

- одржавање опште квалитете живота,

- одржавање трајног приступа природним ресурсима,

- избјегавање трајних штета по околину и заштиту екосистема, - провођење превентивног приступа.

6. Примјена ове Конвенције ничим не смије изазвати појачане штетне посљедице по ријечну околину, било директне, било посредне.

7. Свака уговорна страна има право донијети и примјењивати мјере строже од оних које произлазе из одредаба ове Конвенције.

Члан 3.

ДОМЕТ

1. Ова Конвенција односи се на слив ријеке Дунава, у складу са дефиницијом из чл. 1., став б).

2. Овој Конвенцији посебно подлијежу сљедеће активности и мјере, планиране или у току, у обиму у којем изазивају или могу изазвати прекограничне посљедице:

а) испуштање отпадних вода, уношење у воду хранљивих или опасних материја из тачкастих и распршених извора, као и испуштање топлотне енергије;

б) предвиђене активности и мјере на подручју водограђевинских радова, посебно регулациони радови, објекти за контролу отицања и водостаја у водотоцима, одбрану од поплаве и леда, као и утицај објеката, смјештених на водотоку или покрај њега, на његов водни режим;

ц) остале планиране активности и мјере ради употребе вода у разне сврхе, нпр. искориштавање водне енергије, трансфер вода и захваћање воде;

д) рад постојећих хидротехничких објеката нпр. акумулације, хидроелектране; мјере спречавања утицаја на околину укључујући: погоршање хидролошких увјета, ерозију, абразију, плавтјење и пронос наноса; мјере заштите екосистема;

е) руковање материјама опасним по воду и спречавање незгода.

3. Ова Конвенција примјењује се и у подручју рибарства и унутрашње пловидбе у обиму у којем се то тиче проблема заштите вода од загађивања изазваног споменутиим активностима.

Члан 4.

ОБЛИЦИ САРАДЊЕ

Облици сарадње према овој Конвенцији су сљедећи:

- а) консултације и заједничке активности у оквиру Међународне комисије, у складу са одредбама ове Конвенције;
- б) размјена информација о двостраним и многостраним споразумима, правним прописима и мјерама на подручју водопривреде; размјена правних докумената, упутстава и других публикација; остали облици размјене информација и искустава.

ДИО II.

МНОГОСТРАНА САРАДЊА

Члан 5.

СПРЕЧАВАЊЕ, КОНТРОЛА И СМАЊЕЊЕ ПРЕКОГРАНИЧНИХ ПОСЉЕДИЦА

Уговорне стране разрадиће, донијети и примјењивати релевантне законске, административне и техничке мјере те осигурати предуслове и основе за ефикасну заштиту квалитета вода и њихову одрживу употребу, и на тај начин спријечити, ограничити и смањити прекограничне посљедице.

У ту сврху, уговорне стране ће, појединачно или заједнички предузети сљедеће мјере:

- а) регистровати стање природних водних ресурса у сливу Дунава, уз примјену договорених параметара за количину и квалитет воде, укључујући и припадајућу методологију;
- б) донијети законске одредбе о захтјевима којима морају удовољавати испусти отпадних вода, укључујући и рокове;
- ц) донијети законске одредбе о руковању материјама опаснима по воду;
- д) донијети законске одредбе о смањењу уношења у воду храњивих материја или опасних материја из распршених извора, посебно у вези примјене храњивих материја, заштитних средстава и пестицида у пољопривреди;
- е) у циљу усклађивања тих прописа на високом нивоу заштите те усклађене примјене одговарајућих мјера, уговорне стране узимаће у обзир и разматрати резултате и приједлоге које подноси Међународна комисија;
- ф) уговорне стране сарађиваће и предузимати одговарајуће мјере ради избјегавања прекограничних посљедица и утицаја отпада и опасних материја, које потичу од саобраћајних активности.

Члан 6.

ПОСЕБНЕ МЈЕРЕ ЗА ЗАШТИТУ ВОДНИХ РЕСУРСА

Уговорне стране подузеће одговарајуће мјере у циљу спречавања и смањивања прекограничних посљедица, постизања одрживе и праведне употребе водних ресурса, као и очувања еколошких ресурса, а нарочито:

- а) одредити ресурсе подземних вода који подлијежу дугорочној заштити, као и заштитне зоне важне за садашње и будуће потребе водоснабдијевања;

б) спречавати загађивање ресурса подземних вода, посебно оних резервираних за снабдијевање питком водом, на дуги рок, посебно загађивање изазвано нитратима, средствима за заштиту биља и пестицидима, као и другим опасним материјама;

ц) превентивним мјерама и ограничењима свести на минимум опасности од изненадног загађивања;

д) водити рачуна о могућим утицајима предвиђених активности и садашњих мјера из чл. 3. тачка 2, на квалитет воде;

е) оцијенити важност различитих елемената биотопа за ријечни околиш, и предлагати мјере за побољшање акватичких и обалних еколошких прилика.

Члан 7.

ОГРАНИЧЕЊЕ ЕМИСИЈЕ; ЦИЉЕВИ И КРИТЕРИЈИ КВАЛИТЕТЕ ВОДА

1. Уговорне стране, узимајући у обзир приједлоге Међународне комисије, одредиће границе емисије примјењиве на поједине индустрије и индустријске секторе, у смислу оптерећења загађењем и концентрација, заснованим на најбољи могући начин на технологијама с ниским нивоом отпада, или технологијама без отпада. Тамо гдје се испуштају опасне материје, граничне вриједности емисије засниваће се на најбољим постојећим поступцима за ублажавање загађења на извору и/или за прочишћавање отпадних вода. За комуналне отпадне воде граничне вриједности емисије засниваће се на примјени барем биолошког или одговарајућег степена прочишћавања.

2. Уговорне стране разрадиће допунске одредбе за спречавање или смањење испуштања опасних и хранивих материја из распршених извора, посебно из извора у пољопривреди, водећи рачуна о најбољој еколошкој пракси.

3. У сврхе наведене у тачки 1. и 2, Прилог II овој Конвенцији садржи попис индустрија и индустријских сектора, као и додатни попис опасних материја и група материја чије испуштање из тачкастих или распршених извора треба спријечити или осјетно смањити. Допуњавање Прилога II. дужност је Међународне комисије.

4. Осим тога, Уговорне ће стране, према приликама, одредити циљеве и примјењивати критерије квалитета вода у циљу спречавања, ограничавања и смањивања прекограничних посљедица. Опште смјернице наведене су у Прилогу III, а уговорне стране ће их, према приликама, примјењивати и одређивати на домаћем нивоу или заједнички.

5. Ради ефикасног ограничавања емисије на подручју под својом влашћу, уговорне стране морају обезбједити неопходне предуслове и провођење.

Уговорне ће стране обезбиједити сљедеће:

а) постепено усклађивање домаћих прописа о ограничењу емисије и одговарајућих стандарда с ограничењима емисије према овој Конвенцији:

б) испуштање отпадних вода, без изузетка, мора се вршити само на основу дозвола овлашћених органа, издатих унапријед и на ограничени рок;

ц) оријентацију дозвола и прописа о превентивним и контролним мјерама, који се односе на нове или модернизоване индустријске објекте, посебно кад су у то укључене и опасне материје, на најбољу постојећу технологију, и висок степен приоритета у њиховој примјени;

д) доношење одредаба строжијих од стандарда - у појединим случајевима чак и забрана - кад карактер реципијента и његовог екосистема то захтијева, у вези с тачком 4;

е) надзор од стране надлежних органа над активностима које би могле изазвати прекограничне посљедице и провођењем тих активности у складу са издатим дозволама и донесеним прописима;

ф) оцјењивање утицаја на околину у усклађености с наднационалним и међународним прописима и другим поступцима за оцјењивање и процјену утицаја на околину;

г) при планирању, издавању дозвола и реализацији активности и мјера из чл. 3., тачка 2., и чл. 16., тачка 2., надлежни органи морају водити рачуна о опасности од несрећа које укључују материје опасне по воду, те одредити превентивне мјере, као и правила понашања и мјере за случај несреће.

Члан 8.

ИНВЕНТАРИЗАЦИЈА ЕМИСИЈЕ, ПРОГРАМИ АКЦИЈЕ И РАЗМАТРАЊЕ НАПРЕТКА

л. Уговорне стране периодично ће проводити инвентаризацију релевантних тачкастих и распршених извора загађења у сливу Дунава, укључујући и мјере за спречавање и ублажавање које су већ предузете на дотичним испустима, као и њихову стварну ефикасност, узимајући у обзир став 2. тачка а), из става 2. чл. 5.

2. На тој основи уговорне стране ће у фазама успоставити попис даљњих мјера за спречавање и ублажавање које треба постепено предузимати у мјери у којој је то потребно за постизање циљева ове Конвенције.

3. Инвентар емисија и попис мјера које треба предузети представљају основ разраде заједничких програма акција, које требају донијети уговорне стране, водећи рачуна о приоритетима одређеним по хитности и ефикасности.

Ови програми акција морају бити нарочито усмјерени на смањење терета загађења и концентрације из индустријских и комуналних тачкастих извора, као и из распршених извора. Међу осталим, програми, морају садржавати и мјере за спречавање и ублажавање, укључујући и динамику и предрачун трошкова.

4. Уз то, уговорне стране пратиће напредак постигнут у реализацији заједничких програма акција путем периодичних разматрања напретка. У тим разматрањима треба навести и подузете заштитне мјере и постигнути напредак у вези ријечне околине у свјетлу стварних процјена,

Члан 9.

ПРОГРАМИ МОНИТОРИНГА

На основу својих домаћих активности, уговорне ће стране сарађивати у подручју мониторинга и оцјењивања.

I. У ту сврху, оне ће:

- ускладити, учинити успоредивима, своје методе мониторинга и оцјењивања какве се примјењују на домаћем нивоу, посебно у вези квалитета воде, контроле емисије, прогнозирања великих вода и водног биланса, у циљу добивања међусобно успоредивих резултата који ће се уносити у заједничке акције мониторинга и оцјењивања;

- развити усклађене или заједничке системе за мониторинг са непреносивом или преносивом опремом и уредајима за комуникацију о обради података;

- разрадити и провести заједничке програме праћења стања ријека у сливу Дунава у вези квалитета и количине воде, наноса и ријечних екосистема, као основ за оцјењивање прекограничних посљедица, нпр. загађења, промјена ријечног режима и водног биланса, великих вода и леда;

- развити заједничке или ускладене методе праћења и оцјењивања испуштања отпадних вода, укључујући обраду, оцјену и документирање података, узимајући у обзир специјалистички приступ ограничавања емисије (Прилог II. дио л.);

- разрадити инвентаризацију релевантних концентрисаних извора загађења, укључујући и материје којима се вода загађује (инвентаризација емисије), и извршити процјену загађивања из распршених извора, узимајући у обзир Прилог II, дио 2., те ажурирати наведене документе према стварном стању.

2. Посебно ће се договорити о тачкама на којима ће се вршити мониторинг, о карактеристикама квалитета воде и параметрима загадености које треба редовно пратити на подручју Дунава уз довољну учесталост, водећи рачуна о еколошким и хидролошким својствима дотичних водотока, као и о типичним емисијама полутаната који се испуштају у дотичном сливу.

3. Уговорне ће стране успоставити, на основу усклађене методологије, националног водног биланса, као и општу водну билансу за ријеку Дунав.

У ту сврху уговорне ће стране као улазне информације достављати, у потребном обиму, везне податке који су довољно међусобно успоредиви примјеном усклађене методологије.

На истој бази података могу се израђивати и водни биланси за главне притоке Дунава.

4. Уговорне ће стране периодично процјењивати стање Дунава у вези квалитета воде, као и напредак остварен провођењем мјера за спречавање, ограничење и смањење прекограничних посљедица. Резултати ће се пружити јавности путем одговарајућих публикација.

Члан 10.

ОБАВЕЗА ИЗВЈЕШТАВАЊА

Уговорне стране извјештаваће Међународну комисију о основним питањима неопходним Комисији за извршавање њених задаћа. Ти извјештаји морају нарочито садржавати сљедеће:

а) извјештаје и документе предвиђене овом Конвенцијом, као и оне које Комисија затражи;

б) информације о постојању, склапању, допуни или повлачењу двостраних или многостраних споразума и договора који се односе на заштиту и управљање водама Дунава и водама у његовом сливу, или који су за то релевантни;

ц) информације о законима, наредбама и другим општим актима, који се односе на заштиту и управљање водама Дунава и његовог слива или који су релевантни за питања;

д) извјештавање, најкасније у договореном року након одлуке Међународне комисије, о начину, динамици и финансијским трошковима провођења одлука, препорука, програма или мјера, на домаћем нивоу;

е) именовање надлежних установа којима се Међународна комисија или друге уговорне стране требају обратити за сарадњу у оквиру ове Конвенције;

ф) информације о планираним активностима које су такве природе да би могле изазвати прекограничне посљедице.

Члан 11.

КОНСУЛТАЦИЈЕ

л. Након претходне размјене информација, уговорне ће стране, на захтјев једне или више заинтересованих уговорних страна, започети консултације о планираним активностима из чл. 3., тачка 2., које би могле изазвати прекограничне посљедице, у обиму у којем наведена размјена информација и консултације већ раније нису обухваћене двостраном или другом међународном сарадњом. У правилу, консултације се проводе у оквиру Међународне комисије, са циљем постизања рјешења.

2. Прије доношења одлуке о планираним активностима, надлежни органи - осим у случају непосредне опасности - требају причекати резултат консултација, осим ако консултације не буду окончане најкасније у року од годину дана откако су започете.

Члан 12.

РАЗМЈЕНА ИНФОРМАЦИЈА

I. Према одредбама Међународне комисије, уговорне стране дужне су размјењивати разумно доступне информације, између осталог и о сљедећем:

а) о општем стању ријечне околине у сливу Дунава;

б) о искуствима стеченим у примјени најбоље расположиве технологије и о резултатима истраживања и развоја;

ц) подацима о емисији и мониторингу;

д) о предузетим и предвиђеним мјерама за спречавање, ограничење и смањење прекограничних посљедица;

е) о прописима о испуштању отпадних вода;

ф) о несрећама у које су укључене материје опасне по воду: 2. Ради усклађивања граничних вриједности емисије, уговорне ће стране покренути размјену информација о својим прописима.

3. Ако једна уговорна страна затражи од друге неке информације које нису одмах доступне, страна којој је захтјев упућен настојаће удовољити тражењу, али може испуњење захтјева условљавати тиме да страна, која је информације тражила, плати разумне трошкове прикупљања и евентуалне обраде дотичних података, односно информација.

4. У сврху провођења ове Конвенције, уговорне ће стране олакшати размјену најбољих расположивих технологија, посебно путем унапређења комерцијалне размјене постојећих технологија, директних индустријских контаката и сарадње, укључујући и заједничка улагања, размјене информација и искустава, и пружања техничке помоћи. Уговорне стране такођер ће покренути и заједничке образовне програме и организацију одговарајућих семинара и састанака.

5. Одредбе ове Конвенције не утичу на права или обавезе уговорних страна да заштите информације које се ођносе на особне податке, интелектуално власништво, укључујући индустријске и комерцијалне тајне, или на националну безбједност, у складу са својим домаћим законима, прописима, административним одредбама или прихваћеној правној пракси и примјењивим међународним прописима.

6. Ако нека уговорна страна ипак одлучи пружити другој такве заштићене информације, уговорна страна која их прими дужна је поштовати њихов повјерљиви карактер и услове под којима су добивене, и смије их употребљавати само у ону сврху у коју су и достављене.

Члан 13.

ЗАШТИТА ДОСТАВЉЕНИХ ИНФОРМАЦИЈА

Кад се у складу са овом Конвенцијом достављају информације које представљају индустријске или комерцијалне тајне или су повјерљиве на други начин, у складу са домаћим законима, уговорна страна која такве информације прима дужна је поштовати њихову тајност и не смије их употребљавати у сврхе које нису предвиђене овом Конвенцијом, објављивати их или дати на располагање трећој страни. Ако нека уговорна страна сматра да није у могућности удовољити овој обавези у вези повјерљивости достављене информације, дужна је о томе без одгађања извјестити страну која је информацију послала, и достављену информацију вратити. Лични подаци достављају се уговорним странама у складу са домаћим законима оне стране која информацију доставља. Страна која прима личне податке смије их употребљавати само у сврхе и под условима које одреди страна која их доставља.

Члан 14.

ИНФОРМАЦИЈЕ ЗА ЈАВНОСТ

I. Уговорне стране дужне су обезбиједити обавезу својих надлежних органа да дају информације о стању и квалитету ријечне околине у сливу Дунава, сваком физичком или правном лицу, на сваки разумно поднесен захтјев, уз наплату разумних такси, и што је прије могуће, а да лице које информације тражи не мора навести разлоге.

2. Информације из тачке I., којима располажу надлежни органи, могу се дати у писменом, визуелном и усменом облику, или у облику базе података.

3. Одредбе овог члана не утичу на право уговорних страна да, у складу са својим домаћим правним системом и релевантним међународним прописима, одбију такав захтјев за информацијама тамо гдје се он тиче:

а) повјерљивости поступака јавних органа, међународних односа и националне обране;

б) јавне безбједности;

ц) ствари које су, или су биле, »суб јудице« или под истрагом, укључујући и дисциплинске истраге, или које су предмет премилинарног поступка;

д) комерцијалних и индустријских тајни, као и интелектуалног власништва;

е) повјерљивост личних података и/или досијеа;

ф) материјала који је доставила трећа страна, а да није била обавезна то учинити;

г) материјала, за који постоји вјероватност да би њихово откривање могло изазвати штету по околину на коју се односе.

4. Јавни орган дужан је дати одговор тражиоцу информације чим прије. Ако се захтјев одбија, разлоге одбијања треба дати у писменом облику.

Члан 15.

ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ

1. Ради постизања циљева ове Конвенције, уговорне ће стране установити комплементарне или заједничке програме научних или техничких истраживања и, у складу с поступком који ће регулисати Међународна комисија, достављати Комисији;

а) резултате таквих комплементарних, заједничких и других релевантних истраживања до којих јавни органи имају отворен приступ;

б) релевантне дијелове других програма научног и техничког истраживања.

2. При томе ће уговорне стране узимати у обзир радове које на том подручју обављају или помажу одговарајуће међународне организације и агенције.

Члан 16.

СИСТЕМИ ЗА КОМУНИКАЦИЈУ, УПОЗОРАВАЊЕ И УЗБУЊИВАЊЕ; ПЛАНОВИ ЗА ВАНРЕДНЕ СИТУАЦИЈЕ

1. Уговорне стране обезбиједиће координиране или заједничке системе за комуникацију, упозоравање и узбуњивање у контексту цијелог слива, у обиму у којем је неопходно надопунити системе који су успостављени и функционишу на билатералном нивоу. Такођер су се дужне консултовати о начинима и средствима за усклађивање домаћих система за комуникацију, упозоравање и узбуњивање те планова за ванредне ситуације.

2. Уговорне ће стране у оквиру Међународне комисије узајамно обавјештавати о надлежним органима и лицима одређеним за контактирање у случају несрећа, нпр. случајних загађења или неких других критичних стања вода попут поплава или опасности од леда. У складу са тиме, надлежни ће органи међусобно сарађивати на изради заједничких планова за ванредне ситуације, гдје је то потребно, као допуне постојећих планова на билатералном нивоу.

3. Ако надлежни орган утврди повећану присутност опасних материја у водама Дунава или водама у његовом сливу, или ако добије извјештај о елементарној непогоди или незгоди која би могла имати озбиљне посљедице по квалитет вода Дунава и по низводне подунавске државе, дужан је о томе смјеста обавијестити лица одређена за контактирање и Међународну комисију, у складу са поступком који одреди Комисија.

4. Ради ограничавања и смањења опасности од великих вода, укључујући и опасност од леда, надлежни органи смјеста ће о томе обавијестити низводне подунавске државе, које би тиме могле бити угрожене, и Међународну комисију, о појави и ширењу великих вода и прогнозама о могућности појаве леда.

Члан 17.

УЗАЈАМНА ПОМОЋ

1. У интересу што боље сарадње и ради лакшег испуњавања обавеза према овој Конвенцији, посебно ако дође до критичне ситуације у ријекама, уговорне стране пружаће помоћ другим уговорним странама на њихов захтјев.

2. Међународна комисија разрадиће поступке пружања узајамне помоћи, усмјерене, међу осталим, на следеће:

а) усмјеравање, управљање, координацију и надзирање помоћи,

б) локалне објекте и услуге које мора обезбиједити она уговорна страна која тражи помоћ укључујући, ако је потребно, и олакшавање пограничних формалности,

ц) аранжмане за надокнаду трошкова уговорној страни која пружа помоћ и/или њеном особљу, као и за транзит преко територије треће уговорне стране, гдје је потребно,

д) начин накнаде услуга.

ДИО III.

МЕЂУНАРОДНА КОМИСИЈА

Члан 18.

УСТАНОВЉЕЊЕ, ЗАДАЦИ И НАДЛЕЖНОСТИ

1. У сврху остваривања циљева и одредаба ове Конвенције установиће се Међународна комисија за заштиту ријеке Дунава (у тексту ове Конвенције: Међународна комисија). Уговорне стране сарађиваће у оквиру Међународне комисије. У вези с испуњавањем обавеза уговорних страна према чл. 1.-18. ове Конвенције, Међународна комисија припрема приједлоге и препоруке и упућује их уговорним странама.

2. Састав и начин рада Међународне комисије и њене надлежности детаљно су наведене у Прилогу IV. овој Конвенцији, који чини статут Комисије.

3. Уз послове који су јој изричито повјерени, Међународна комисија надлежна је за обављање свих осталих послова које јој мандатом повјере уговорне стране у оквиру чл. 3. ове Конвенције.

4. Провођење одлука које доноси Међународна комисија потпомогнуто је обавезом уговорних страна о извјештавању Комисије, у складу са чл. 10., као и одредбама ове Конвенције које се односе на домаћу базу и провођење многостране сарадње.

5. Међународна комисија разматра искуства стечена у провођењу ове Конвенције и по потреби даје приједлоге уговорним странама у вези измјена или допуна Конвенције, или припрема основе за израду даљњих прописа о заштити и управљању водама Дунава и водама у његовом сливу.

6. Међународна комисија одлучује о сарадњи с међународним или националним организацијама или другим органима који се баве или су заинтересовани за заштиту и управљање водама Дунава и његовог слива, или за управљање водама и њихову заштиту уопште. Та сарадња усмјерена је на побољшање координације и избјегавање двојности.

Члан 19.

ПРЕЛАЗНЕ ОДРЕДБА У ОДНОСУ НА БУКУРЕШТАНСКУ ДЕКЛАРАЦИЈУ

Радови које обављају уговорне стране у оквиру Декларације о сарадњи подунавских земаља на проблемима управљања водама Дунава, нарочито у вези заштите Дунава од загађивања, потписане 13. децембра 1985. (Букурештанска декларација), путем радних група за квалитет вода, информације о великим водама и водни биланс, преносе се у оквир ове Конвенције.

ДИО IV.

ПОСТУПОВНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 20.

ВАЉАНОСТ ПРИЛОГА

У складу са чл. 23. Прилози I -V. чине саставне дијелове ове Конвенције.

Члан 21.

ПОСТОЈЕЋИ И ДОПУНСКИ СПОРАЗУМИ

Уговорне стране ће на равноправној и реципрочној основи прилагодити постојеће двостране, многостране или друге аранжмане, гдје је то неопходно, да би се уклонила протурјечја с основним принципима ове Конвенције, и склопити евентуалне допунске и друге аранжмане.

Члан 22.

КОНФЕРЕНЦИЈА СТРАНА

1. Уговорне стране састају се на препоруку Међународне комисије.
2. На таквим састанцима уговорне стране посебно ће разматрати питања политике у вези с провођењем ове Конвенције по извјештају Међународне комисије и донијети одговарајуће одлуке или препоруке.
3. Уговорна страна, чији вођа делегације обавља дужност предсједника Међународне комисије, такођер ће вршити дужност предсједавајућег на таквим састанцима.
4. Конференција уговорних страна има право доношења препорука или одлука под условом да су на Конференцији присутне, по уредно упућеним позивима, делегације најмање три четвртине свих уговорних страна. Ако овом Конвенцијом није друкчије предвиђено, Конференција мора предузети све да се споразуми постижу консензусом. Ако консензус није могућ, предсједавајући ће објавити да су сва настојања за постизање консензуса исцрпљена. Након такве објаве препорука или одлука доноси се четворопетинском већином уговорних страна које су присутне на Конференцији и које учествују у гласању.
5. Одлука постаје обавезујућа првог дана једанаестог мјесеца од датума доношења за све уговорне стране које су за њу гласале и које у том раздобљу нису писмено обавијестиле извршног секретара да нису у могућности прихватити дотичну улогу. Међутим, таква се изјава може и повући у било којем моменту; повлачење ступа на снагу кад га прими извршни секретар. Таква одлука постаје обавезујућа за све остале уговорне стране које су писмено обавијестиле извршног секретара да су у могућности прихватити наведену одлуку, и то од момента пријема таквог извјештаја, или првог дана једанаестог мјесеца од датума доношења одлуке, зависно од тога што услиједи касније.

6. Ако међутим, нека препорука или одлука има финансијске импликације, може се донијети само консензусом.

Члан 23.

ИЗМЈЕНЕ КОНВЕНЦИЈЕ

Измјена Конвенције обавља се како слиједи:

1. Свака уговорна страна може предложити измјену ове Конвенције. Текст предложене измјене, заједно с приједлогом за сазивање Конференције уговорних страна, упућује уговорним странама депозитар у писменом облику.

2. Ако најмање три четвртине уговорних страна подржи приједлог за сазивање Конференције уговорних страна, депозитар ће сазвати 'Конференцију у року од шест мјесеци у сједишту Међународне комисије.

3. За усвајање измјене на Конференцији уговорних страна потребан је консензус.

4. Влада депозитара подноси прихваћену измјену уговорним странама на ратификацију, прихваћање или одобрење. О ратификацији, прихваћању или одобрењу амандмана треба писмено обавијестити владу депозитара.

5. Измјена ступа на снагу за уговорне стране које су је ратификовале, прихватиле или одобриле, тридесетог дана након што влада депозитара прими извјештаје о ратификацији, прихваћању или одобравању од најмање четири петине уговорних страна. Након тога, измјена ступа на снагу за остале уговорне стране тридесетог дана након што је дотична уговорна страна положила своју исправу о ратификацији, прихватању или одобрењу измјене.

6. Измјене Прилога I., II. и III. може обављати Међународна комисија, у складу са чл. 5. њеног статута.

Члан 24.

РЈЕШАВАЊЕ СПОРОВА

1. Ако дође до спора између двије или више уговорних страна о тумачењу или примјени ове Конвенције, стране спора настојаће постићи рјешење преговорима или на било који прихватљив начин рјешавања спорова, евентуално и уз помоћ Међународне комисије.

2а) Ако стране спора не могу спор ријешити у складу са тачком I. овог члана у разумном року, али не дужем од 12 мјесеци након што је једна од страна спора обавијестила Међународну комисију о постојању спора, спор ће се упутити на коначно одлучивање једном од следећих органа за мирно рјешавање:

- Међународном суду;

- арбитражи, у складу са Прилогом V. овој Конвенцији.

б) Приликом ратификације, прихваћања, одобравања или приступања овој Конвенцији, или у било које вријеме након тога, уговорна страна може писмено изјавити депозитару да у споровима који нису ријешени у складу са тачком I, овог члана прихвата један или оба начина рјешавања спора из става а) ове тачке.

ц) Ако су стране спора прихватиле оба начина рјешавања из става а), спор ће се поднијети Међународном суду правде, ако се стране спора не договоре друкчије.

д) Ако стране спора нису прихватиле исти начин рјешавања спора из става а), спор ће се упутити на арбитражу.

е) Ако се уговорна страна није изјаснила у смислу става б), или њено изјашњење више није на снази, сматраће се да је прихватила арбитражу.

Члан 25.

ПОТПИСИВАЊЕ

Ова ће Конвенција бити отворена за потписивање подунавским државама које уживају сва права и повластице проистекле из чланства у Уједињеним нацијама у складу са Повелем УН, као и Европској заједници и другим регионалним организацијама за економску интеграцију, на које су те државе као њихове чланице пренијеле овлаштења у питањима која уређује ова Конвенција, у Софији 29. јуна 1994.

Члан 26.

РАТИФИКАЦИЈА, ПРИХВАЋАЊЕ ИЛИ ОДОБРЕЊЕ

Ова Конвенција подлијеже ратификацији, прихваћању или одобрењу. Исправе о ратификацији, прихваћању или одобрењу полажу се код Владе Румуније, која ће обављати дужност депозитара ове Конвенције.

Члан 27.

СТУПАЊЕ НА СНАГУ

Ова Конвенција ступа на снагу деведесетог дана након датума полагања девете исправе о ратификацији, прихваћању, одобрењу или приступу.

За сваку државу или регионалну организацију за економску интеграцију која Конвенцију ратификује, прихвати, одобри или јој приступи након полагања девете исправе о ратификацији, прихваћању, одобрењу или приступу, ова Конвенција ступа на снагу деведесетог дана након што дотична држава или регионална организација за економску интеграцију положи своју исправу о ратификацији, прихваћању, одобрењу или приступу.

Члан 28.

ПРИСТУПАЊЕ, УЧЕСТВОВАЊЕ

1. Држава или регионална организација за економску интеграцију из чл. 25. ове Конвенције која није потписала ову Конвенцију може приступити Конвенцији. Исправа о приступу полаже се код депозитара.

2. Уговорне странке могу једногласно позвати било коју државу или регионалну организацију за економску интеграцију да приступи овој Конвенцији или да учествује у њеном раду у савјетодавном својству.

Члан 29.

ПОВЛАЧЕЊЕ

У било које вријеме по истеку пет година од датума када је ова Конвенција ступила на снагу за неку уговорну страну, та се страна може повући из ове Конвенције, с тим да о томе писмено обавијести депозитара. Свако такво повлачење ступа на снагу годину дана након што је депозитар примио обавјештење о повлачењу.

Члан 30.

ДУЖНОСТИ ДЕПОЗИТАРА

Влада депозитара обављаће дужности депозитара ове Конвенције, а депозитар ће посебно обавјештавати уговорне стране,

а) полагања исправа о ратификацији, прихваћању, одобрењу или приступу, о повлачењу, или о другим информацијама, декларацијама и исправама предвиђенима овом Конвенцијом,

б) датуму ступања Конвенције на снагу.

Члан 31.

АУТЕНТИЧНИ ТЕКСТОВИ, ДЕПОЗИТАР

Оригинал ове Конвенције, чији су енглески и њемачки текст једнако аутентични, положиће се код Владе Румуније, која ће послати овјерене преписе уговорним странама.

Као потврду тога, потписани, прописно овлаштени од влада својих земаља, потписали су Конвенцију о сарадњи на заштити и одрживој употреби ријеке Дунав (Конвенцију о заштити ријеке Дунав).

У Софији, 29. јуна 1994.

ПРИЛОГ I.

Део 1: НАЈБОЉА РАСПОЛОЖИВА ТЕХНОЛОГИЈА

1. Употреба најбоље расположиве технологије наглашава примјену технологије без отпада, ако таква постоји.

2. Израз »Најбоља расположива технологија« значи најновији степен развоја поступака, уређаја или метода рада који указује на практичну подобност одређених мјера за ограничавање испуштања, емисије и количине отпада. При утврђивању представља ли неки скуп поступака, уређаја или метода рада најбољу расположиву технологију уопштено или у појединим случајевима, посебну пажњу треба посветити сљедећем:

а) компатибилним поступцима, уређајима или методама које су у новије вријеме с успјехом искушане,

б) технолошком напретку и промјенама у научним сазнањима и достигнућима,

ц) економској оправданости таквих технологија,

д) роковима за уграђивање у нова и постојећа постројења,

е) о карактеру и количини испуштања или емисије.

3. Из наведеног слиједи да »најбоља расположива технологија« за одређени процес подлијеже промјенама током времена, у свијету технолошког напретка, привредних и друштвених фактора као и промјена научних достигнућа и сазнања

4. Ако смањење испуштања, односно емисије употребом најбоље расположиве технологије не доведе до еколошких прихватљивих резултата, биће потребно предузети додатне мјере.

5. »Технологија« значи и технику која се користи, као и начин на који је објекат пројектован, изграђен, како се одржава, како ради и како се демонтира.

Део 2: НАЈБОЉА ЕКОЛОШКА ПРАКСА

1. Најбоља еколошка пракса значи примјену најпримјереније комбинације стратегије и мјера за заштиту околине.

2. При одређивању која комбинација мјера представља најбољу еколошку праксу, уопштено или у појединачним случајевима, посебну пажњу треба посветити сљедећем:

- принципу предострожности,

- еколошкој опасности појединих производа и њихове производње, употребе и коначног одлагања (принцип одговорности),

- замјени материја или активностима које изазивају мање загађивања и штедни ресурса, укључујући и енергију (принцип минимализације)

- о ширини употребе,

- о потенцијалним користима и штетама замјене материјала или активности,

- напретку и промјенама у научним достигнућима и сазнањима,

- роковима за примјену,

- друштвеним и привредним импликацијама.

3. Из наведеног слиједи да најбоља еколошка пракса за одређени извор подлијеже промјенама с временом у свијетлу технолошког напретка, друштвених и привредних фактора, као и промјена научних достигнућа и сазнања.

4. Ако смањење последица као резултат примјене најбоље еколошке праксе не доведе до еколошки прихватљивих ефеката, биће потребно провести додатне мјере и редефинирати најбољу еколошку праксу.

ПРИЛОГ II.

ИНДУСТРИЈСКЕ ГРАНЕ И ОПАСНЕ МАТЕРИЈЕ

Део 1: ИНДУСТРИЈСКЕ ГРАНЕ И СЕКТОРИ

1. Енергетика и рударство:

а) Прочишћавање димних и испушних плинова, прерада шљаке и кондензата из пећи.

б) Расхладни системи.

ц) Сепарација угља и рудаче.

д) Прерада угља, рециклажа угљених нузпроизвода, брикетирање.

е) Производња дрвеног угља, активног угља и чаде.

2. Индустрија грађевинског материјала, обрада камена, индустрија стакла и керамике:

а) Производња азбест-цемента и азбест-цементних производа.

б) Производња и прерада стакла, стаклених и минералних влакана.

ц) Производња керамичких производа.

3. Металургија:

а) Обрада и прерада метала: електрогалванизација, декапирање, анодна оксидација, полирање, врућа галванизација, каљење, производња штампаних плочица, производња батерија, емајлирање, механичке радионице и радионице за полирање.

б) Црна металургија, укључујући и топионице.

ц) Обојена металургија, укључујући и топионице.

д) Производња феролегура.

4. Анорганско-хемијска индустрија:

а) Производња основних хемикалија.

б) Производња минералних киселина, база, соли.

ц) Производња алкалија, база и хлора алкалном електролизом.

д) Производња минералних ђубрива (осим калијумових), соли фосфорне киселине, фосфата жа прехранбелу индустрију.

е) Производња натријумовог карбоната.

ф) Производња корунда.

г) Производња анорганских и минералних пигмената.

х) Производња полуводича, исправљача, фотоелектричних ћелија.

и) Производња експлозива, укључујући и пиротехнику.

ј) Производња високодисперзивних оксида.

к) Производња баријевих једињења.

5. Органско-хемијска индустрија:

- а) Производња основних хемикалија.
- б) Производња боја и пигмената.
- ц) Производња и прерада умјетних влакана.
- д) Производња и прерада пластичних маса, гуме и каучука.
- е) Производња органско-халогених једињења.
- ф) Производња органских експлозива и крутих горива.
- г) Производња помоћних средстава за индустрију коже, папира и текстила.
- х) Производња фармацевтских производа.
- и) Производња биоцида.
- ј) Производња сировина за средства за прање и чишћење.
- к) Производња козметике.
- И) Производња желатине и љепила.

6. Индустрија минералних и синтетичких уља:

- а) Прерада нафте, производња и рафинација нафтних деривата, производња угљеноводоника.
- б) Рекулпација уља из уљно-водених мјешавина, деемулзификација, рекулпација и прерада отпадних уља.
- ц) Производња синтетичких уља.

7. Графичка индустрија, копирање, пластифицирање, производња пластичних фолија и други облици прераде пластичних маса и умјетних смола:

- а) Штампарска и остала графичка дјелатност, копирање.
- б) Фотографски и филмски лабораторији.
- ц) Производња фолија, звучних и видео трака.
- д) Производња пластифицираних и импрегнираних материјала.

8. Дрвна индустрија, индустрија целулозе и папира:

- а) Производња целулозе, папира и картона.
- б) Производња иверице.

9. Индустрија текстила, коже и крзна:

- а) Производња и дорада текстила.
- б) Производња и дорада коже и замјена за кожу, дорада крзна.
- ц) Хемијске чистионице, перионице рубља, прање тканина за полирање и вунених тканина.

10. Остали сектори:

- а) Рециклажа, прочишћавање, складиштење, утовар, истовар и одлагање отпада и резидуалних материјала, складиштење, утовар, истовар и превоз хемикалија.
- б) Медицинска и научна истраживања и развој, болнице, докторске ординације, радиолошки институти, лабораторији, просторије за тестирање.
- ц) Индустијско чишћење и чишћење индустријских контејнера.
- д) Аутомеханичарске радионице, прање возила.
- е) Прочишћавање вода.
- ф) Собосликарска и дјелатност кречења.
- г) Производња и прерада производа биљног и животињског поријекла.
- х) Производња и прерада микроорганизама и вирус »ин витро« рекомбинованим нуклеинским киселинама.
- и) Индустијски сектори који употребљавају радиоактивне материје (нуклеарна индустрија).

Део 2: ПОПИС ОПАСНИХ МАТЕРИЈА И ГРУПА МАТЕРИЈА

А Приоритетне групе опасних материја

- а) тешки метали и њихова једињења
- б) Органско-халогена једињења
- ц) органска једињења фосфора и коситра
- д) средства за заштиту биља, пестициди (фунгициди, хербициди, инсектициди, алгициди) и хемикалије за заштиту дрвета, целулозе, папира, коже и текстила, итд.
- е) уља и угљеноводоници нафтног поријекла
- ф) друга органска једињења, посебно штетни за водени околиш, г) анорганска азотна и фосфорна једињења

Б Појединачне опасне материје

Пошто постоје значајне разлике у степену опасности материја садржаних у појединим групама, потребно је истаћи и неке поје диначне твари које у пракси могу имати приоритетну улогу.

Материја ЦАС-број

1. Жива 7439976
2. Кадмиј 7440439
3. Бакар 7440508
4. Цинк
5. Олово 7439921
6. Арсен 7440382
7. Хром
8. Никал 7440020
9. Бор
10. Кобалт
- лл. Селен 7782492
- И2. Сребро
13. Дринс
14. ХЦХ 608731
15. ДДТ 50293
16. Пентахлорофенол 87865
17. Хексахлорбензен 118741
18. Хексахлоробутадијен 87683
- л9. Угљични тетраклорид 56235
20. Хлороформ 67663
21. Трифлуралин 1582098
22. Ендосулфан 115297
23. Симазин 122349
24. Атризин 1912249
25. Трибутилинска једињења
26. Трифенилинска једињења
27. Азинфос-етил 2642719

28. Азинфос-метил 86500
29. Фенитротион 122145
30. Фентион 55389
31. Малатион 121755
32. Паратион 56382
33. Паратион-метил 29800
34. Дихлорвос 62737
35. Трихлоретилен 79016
36. Тетрахлоретилен 127184
37. Трихлорбензен
38. Дихлоретан 1,2 107062
39. Трихлоретан 71556
40. Диоксини

ПРИЛОГ III.

ОПШТЕ СМЈЕРНИЦЕ О ЦИЉЕВИМА И КРИТЕРИЈИМА КВАЛИТЕТА ВОДЕ

Циљеви и критерији квалитета вода разрађени за одређене дионице Дунава и за површинске воде у његовом сливу морају:

- а) узети у обзир опцију одржавања и, гдје је потребно, побољшања садашњег квалитета воде;
- б) тежити смањењу просјечног терета загађења и концентрација (посебно опасних материја) на одређени ниво у одређеном раздобљу;
- ц) узимати у обзир специфичне захтјеве за квалитетом воде (сирова вода за потребе водоснабдијевања, вода за наводњавање, итд.);
- д) водити рачуна о посебним захтјевима у вези осјетљивих и посебно заштићених вода и њихове околине, нпр. језера, заштитних зона, итд;
- е) бити засновани на примјени метода биолошке класификације и хемијским показатељима за средњерочни и дугорочни преглед одржавања и побољшања квалитета воде;
- ф) водити рачуна о томе до којег су степена циљеви постигнути и о евентуалним додатним мјерама у појединим случајевима.

ПРИЛОГ IV.

СТАТУТ МЕЂУНАРОДНЕ КОМИСИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ РИЈЕКЕ ДУНАВА

Састав и начин рада Међународне комисије, у складу са чл. 18. уредује се на сљедећи начин:

Члан 1.

Састав

1. Међународна комисија састоји се од делегација које именују уговорне стране. Свака уговорна страна именује највише пет делегата, укључујући вођу делегације и његовог замјеника.
2. Осим тога, свака делегација може ангажовати и одређени број експерата потребних за рјешавање посебних питања, а њихова имена треба саопштити Секретаријату Међународне комисије.

Члан 2.

Предсједништво

1. Међународној комисији наизмјенично предсједавају уговорне стране, абecedним редом (према енглеском називу земље), током једне године. Делегација која преузима предсједавање именује једног свог члана за предсједника Међународне комисије.
2. Предсједник у правилу не узима ријеч у име своје делегације на састанцима Међународне комисије.
3. Остале потанкости које се односе на предсједништво одређује Међународна комисија и укључује их у свој Пословник.

Члан 3.

Састанци

1. Међународна комисија одржава редовне састанке најмање једном годишње, на позив предсједника, у мјесту које он одреди.
2. Ванредне састанке сазива предсједник, на захтјев најмање три делегације.
3. Између састанака комисије могу се одржавати консултације вођа делегација.
4. Предсједник предлаже дневни ред. Дневни ред мора садржавати извјештај Сталне радне групе и њених експертних група. Свака делегација има право предлагати тачке дневног реда о којима жели расправљати: Редосљед тачака дневног реда одредује Међународна комисија већином гласова.

Члан 4.

Одлучивање

1. Свака делегација има један глас.
2. Унаточ одредби из тачке л. овог члана, Европска заједница у подручју својих надлежности има право на број гласова једнак броју држава чланица које су уговорне стране ове Конвенције. Ова организација не гласа у случају кад њене чланице гласају и обратно.
3. Међународна комисија има кворум ако су присутне делегације најмање двије трећине уговорних страна.

4. Писмени поступак одвија се у складу са условима одређенима Пословником Међународне комисије.

Члан 5.

Усвајање одлука

1. Одлуке и препоруке усвајају се консенсусом делегација у Међународној комисији. Ако консенсус није могућ, предсједник Комисије изјавиће да су све могућности постизања консенсуса исцрпљене. Ако Конвенцијом није предвиђено друкчије, Комисија ће у таквом случају усвојити одлуку или препоруку четворопетинском већином гласова присутних делегација које учествује у гласању.

2. Одлука постаје обавезујућа првог дана једанаестог мјесеца од датума доношења, за све уговорне стране које су за њу гласале и које у том раздобљу нису писмено обавијестиле извршног секретара да не могу прихватити одлуку. Међутим, таква изјава може бити повучена у било које вријеме; повлачење изјаве ступа на снагу када га прими извршни секретар. Таква одлука постаје обавезујућа за сваку другу уговорну страну, која је писмено обавијестила извршног секретара да може прихватити одлуку, у моменту пријема те изјаве, или првог дана једанаестог мјесеца од датума усвајања одлуке, према томе што услиједи касније.

Члан 6.

Експертни органи

1. Међународна комисија установљује Сталну радну групу. За одређена подручја рада и за специфичне проблеме уводе се сталне или ад хоц експертне групе.

2. Стална радна група и експертне групе састоје се од делегата и експерата које именују делегације у Комисији.

3. У Сталној радној групи учествују представници свих уговорних страна. Међународна комисија именује предсједавајућег и одређује максимални број представника. Комисија такођер одређује и број експерата који учествују у експертним групама.

Члан 7.

Секретаријат

1. Овиме се установљује Стални секретаријат.

2. Сједиште Сталног секретаријата је у Бечу.

3. Међународна комисија именује извршног секретара и уређује именовање и другог особља према потреби. Комисија одређује дужности извршног секретара те начин и услове њиховог обављања.

4. Извршни секретар обавља задаће неопходне за провођење ове Конвенције и за рад Међународне комисије, као и друге задаће које му повјери Комисија у складу са својим Пословником и Финансијским правилником.

Члан 8.

Ангажовање специјалних експерата

У оквиру својих процјена, оцјене постигнутих резултата и ради анализе посебних питања, Међународна комисија може ангажовати посебно квалификована лица, научне установе или друге организације.

Члан 9.

Извјештаји

Међународна комисија подноси уговорним странама годишњи извјештај о свом раду, као и друге извјештаје према потреби, а посебно о резултатима мониторинга и оцјени.

Члан 10.

Правна способност и представљање

1. Међународна комисија има правну способност каква је неопходна за обављање њених дужности и испуњавање своје сврхе, у складу са законима примјењивим у сједишту Секретаријата.
2. Међународну комисију представља предсједник. Представљање је поближе одређено Пословником.

Члан 11.

Трошкови

1. Међународна комисија усваја свој Финанцијски правилник.
2. Комисија усваја свој годишњи или двогодишњи буџет предложених издатака и разматра процјене за наредно фискално раздобље.
3. Укупни износ буџета, укључујући и евентуални ребаланс који прихвати Комисија, састоји се од доприноса свих уговорних страна, осим Европске заједнице, у једнаким дијеловима, осим ако Комисија једногласно не одлучи друкчије.
4. Европска заједница учествоваће у буџету с износом од највише 2,5% административних трошкова.
5. Свака уговорна страна сносиће трошкове учествовања у раду Комисије својих представника, експерата и савјетника.
6. Свака уговорна страна сама сноси трошкове мониторинга и оцјењивања које се обавља на њеној територији.

Члан 12.

Пословник

Међународна комисија доноси свој Пословник.

Члан 13.

Службени језици

Службени језици Међународне комисије су енглески и њемачки.

ПРИЛОГ V.

АРБИТРАЖА

1. Поступак арбитраже из чл. 24. ове Конвенције проводи се у складу са тачкама 2. - 10. како слиједи:

2. а) У случају спора који се подвргава арбитражи у складу са чл. 24., тачка 2., ове Конвенције, оснива се арбитражни суд на захтјев једне стране спора упућен другој страни. У захтјеву за арбитражу треба навести предмет, укључујући посебно чланове ове Конвенције чије је тумачење или примјена спорна.

б) Страна која подноси молбу треба обавијестити Међународну комисију да је затражила установљење арбитражног суда, наводећи име друге стране спора и чланове ове Конвенције чије је тумачење или примјена, по њеном мишљењу, спорна. Тужилац и тужена странка могу се састојати од више уговорних страна. Међународна комисија прослиједиће примљену информацију свим уговорним странама ове Конвенције.

3. Арбитражни суд састоји се од три лица; обје стране спора именују по једног арбитра у року од два мјесеца; два тако изабрана арбитра договорно ће у року од два мјесеца одредити трећег члана, који ће предсједавати суду. Трећи члан не смије бити држављанин ни једне од страна спора, стално настањен на њиховом подручју нити запослен од њих, како ни имати било какве раније везе с конкретним случајем у било којем својству.

4. а) Ако једна од страна спора не именује арбитра у року од два мјесеца по пријему захтјева, друга стран може обавијестити предсједника Међународног суда, који ће одредити предсједавајућег арбитражног суда у року од даљња два мјесеца. Након именовања, предсједавајући ће затражити од стране која није именovala арбитра да то учини у року од два мјесеца. Након тога, ако арбитар није именован, предсједавајући ће обавијестити предсједника Међународног суда, који ће извршити именовање у року од даљња два мјесеца.

б) Ако предсједавајући арбитражног суда није одређен у року од два мјесеца од именовања другог члана, предсједник Међународног суда ће, на захтјев било које стране, одредити предсједавајућег у року од даљња два мјесеца.

5. а) Арбитражни суд одлучује у складу са правилима међународног права и, посебно ове Конвенције.

б) Сваки арбитражни суд основан у складу са одредбама овог Прилога доноси свој властити пословник.

ц) У случају спора о надлежности арбитражног суда, питање се рјешава одлуком арбитражног суда.

6. а) Одлуке арбитражног суда, како о поступку, тако и о предмету, доносе се већином гласова чланова.

б) Арбитражни се суд може користити свим примјереним средствима како би утврдио чињенице. Он може, на захтјев једне од страна, прописати неопходне привремене заштитне мјере.

ц) Ако се два или више арбитражних судова основаних у складу са одредбама овог Прилога бави захтјевима истог или сличног садржаја, они се могу међусобно обавјештавати о поступцима за утврђивање чињеница и, колико је могуће, узимати их у обзир.

д) Странке спора морају обезбиједити све потребно за ефикасно провођење поступка.

е) Одсутност једне од страна у спору не представља запреку за одвијање поступка.

7. Ако арбитражни суд не одлучи друкчије због посебних околности случаја, трошкове арбитражног суда, укључујући и накнаду члановима, сnose стране спора у једнаким дијеловима. Суд ће водити евиденцију о свим својим издацима и поднијети коначни обрачун странама спора.

8. Арбитражни суд доњеће пресуду у року од пет мјесеци од дана кад је установљен, осим ако сматра потребним продужити тај рок за додатно раздобље од највише пет мјесеци.

9. Свака уговорна страна која има у предмету спора неки интерес правног карактера, на који би могла утицати одлука у спору, може интервенирати у поступку уз пристанак суда. Одлука арбитражног суда постаће обавезујућа за страну која је интервенисала у спору, једнако као и за стране спора.

10. а) Пресуда арбитражног суда мора бити попраћена образложењем. Она је коначна и обавезујућа за стране спора. Суд ће доставити пресуду странама спора и Међународној комисији. Међународна комисија прослиједиће обавјештење свим странама ове Конвенције.

б) У случају спора међу странама о тумачењу или извршењу пресуде, било која страна може се обратити арбитражном суду који је пресуду донио или, ако то није могуће, другом арбитражном суду основаном у ту сврху на исти начин као и први суд.